

Szerkesztőség és kiadó-
hivatal:
Hágyó utcán 1. szám.
Telefonszám 182.
Megjelenik
reggel kivételével a kor-
reggel órákban.

MAKÓI FÜGGETLEN UJSÁG

POLITIKAI NAPILAP

ELŐFIZETÉSI ÁRAK

Helyben, házhoz hordva:

Félévre 18 korona.

Egy óra 8 korona.

Vidéken:

Félévre 18 korona.

Egy óra 8 korona.

Szerkesztésért felelős: Dr. DÓZSA IMRE

Kiadótulajdonos: KOVÁCS SANDOR.

Lakásinség

van Makón is. Szinte különösen hangzik ez a kijelentés, pedig úgy áll a dolog, hogy lakásinség van Makón. Ez a baj nem makói specialis, valamint a háborúnak bármelyik nyomorúságát sem lehetett specialitásnak nevezni. A háborúnak bármelyik nyomorúsága inkább volt máshol és rendszerint nagyobb városokban először érezhető, de később eljött az hozzánk is Makóra.

Igy vagyunk a lakásinséggel is. Nagy városokban már régen küzdöttek a lakásinséggel. Nálunk csak nem régen ütötte fel a fejt. Meg kell hát küzdenünk a háborúnak ezzel a nyomorúságával is. Ha azonban figyelembe vesszük, hogy Makó város közönségétől körülbelül 8 ezer ember van tőlünk távol hadiszolgálatos, akkor mégis nagyon különösen hangzik, hogy Makón lakásinség van, mert volt ugyan bevándorlók is Makóra, de az alig teszi bizonyos hányadát annak a 8 ezer embernek, akik városunktól távol katonai szolgálatot teljesítenek.

A makói lakásinség is tehát nem nevezhető valódi, hanem háborús jelenségnek, de azért mégis olyan baj, mely erősen érint Makón igen sok embert. Ma például úgy állunk Makón, hogy a magános szobaur sem meri felmondani lakását, mert másik lakásra szert tenni nem tud. A családos ember pedig még gondolni sem mer arra, hogy lakást változtasson. Hasztalan veszi nyakába a várost lakás keresés szempontjából. Az bizonyos, lakást kapni mindaddig nem fog, míg a lakáshivatal meg nem szánja és a fennálló rendeletek értelmében valahova, természetesen üres lakásba karhatalommal be nem helyezi.

Különös dolog azonban, hogy a bevándorlottak nem veszik igénybe a lakáshivatal közbelépését és mégis kapnak lakást. Természetesen oly horribilis lakbéréket fizetnek, melyért aránylag Budapestben az Andrassy-uton is csinos lakásra tehetnek szert. Van tudomásunk róla, hogy egy magányos öreg ur csak egy egyszerű hónapos szobáért havi 120 koronát fizet. Egy másik kis család két dióhéj nagyságu szobáért, melynek kiegészítő részét egy még kisebb konyha

képez, 1500 korona évi bért fizet.

Mindezek olyan jelenségek, melyeket a hatóságnak figyelmen kívül hagyni nem lehet. Elismerjük, hogy a hatóságnak tömördek baja és tenni valója van, melyeknek elismerést érdemlő módon tesz eleget, de az ugynevezett

makói lakásinségre is ki kell terjeszteni figyelmét, mert ellenkező esetben a legközelebbi lakásváltozáskor igen sokan nem fognak lakást kapni, vagy ha igen, akkor olyan magas lakbért fizetnek, hogy azért a fővárosban is lehetne kapni.

A nagy olasz offenzíva.

Összeomlott olasz támadások. — 3800 fogoly.

Vezérkarunk jelentése.

Hivatalos jelentés.

Budapest, június 21.

Olasz harctér:

Az ellenség, hogy a Piavétől nyugatra kivívott sikereinktől megfosszon bennünket, nem csökkenő hevességgel folytatta tegnap is erőfeszítéseit. Áldozatai ismét hiábavalónak bizonyultak, minden roham megtört hősi esapataink rendíthetetlen ellenállásán. Rendkívüli méretűvé vált a küzdelem a Montello Karszt fensikáján, ahol Geiginger Lajos altábornagy hadosztályai hevenyészett hadállásain egyik támadó hullám a másik után omlott össze. Mindenfelé ember ember ellen küzdött kézi tusában. Két kilométernyi szélességű arevonalon az ellenség 8 ezrednyi támadó csoportokat tömörített, hogy megingassa hőseink arevonalat.

A hatalmas erővesztés arra készítette az olaszokat, hogy mind újabb és újabb tartaléksapatokat vessenek harcba. A nagy véres veszteség napoként növekedik. Az ellenség vesztesége egy napon csak a montelloi ágon 3800 ember, kik kik közül 2000-et a 139. számú magyar gyalogezred ejtett foglyul. Közös hadseregbeli magyar ezredek,

osztrák lövészek ezekben az éjjelnappal tartó harcokban, úgy a támadásban, mint a védelemben új fényes lapot iktattak dicsőséges történetünkbe.

A többi arevonalon tegnap többnyire tüzéségi harcok voltak.

A vezérkar főnöke.

A német vezérkar jelentése.

Nagyfőhadiszállás jelenti:

Berlin, június 21.

Nyugati harctér:

Ruprecht trónörökös hadserege: Az ellenség az egész arevonalon folytatta heves felderítő előretöréseit, mindenütt visszavertük őket. Merichthól északkeletre és Albertthól északra angol részlettámadások vére fulltak.

A német trónörökös hadserege: A franciák és amerikaiak Noyonthól nyugatra súlyos veszteséget szenvedtek. Foglyok maradtak kezünkön. Reims és Morini között az annak idején franciák által igénybevett kórháztelepek, melyek mint ilyenek, világossággal meg voltak jelezve, a legutóbbi időben az ellenség kétszer bomcsázta.

Ludendorff.

(Miniszterelnökség sajtóosztálya.)

A képviselőház ülése

— A választójog kérdése. —

Negyed tizenegy órakor megszólaltak a folyosó esengői, jelezve az ülés megnyitását, a hívó szó azonban csak alig néhány képviselőt tudott az üléssterembe becsalogatni és — a mire még alig volt példa — elhalgatott a jelző harangozás és az elnök nem mutatkozott. Az ülést nem nyitották meg.

Végre egy negyed órai késéssel megnyitott az ülés, az indemnitás tárgyalásának utolsó napja, a mikor tudvalevőleg fél órára vannak maximuma a szónoki beszédek.

Szász Károly elnök feltizenegy után nyitotta meg az ülést és átvette az állandó igazoló bizottság jelentését.

Az első szónok Meskó Zoltán: Nem szavazza meg az indemnitást. Örömeinek ad kifejezést, hogy a választójog kérdését végre dülőre lehetett juttatni, még pedig a nem-

zet többségének meglegedésére. Abból a demokráciából, a melyet Jászi Oszkár, Vázsonyi Vilmos és Weltner Jakab képvisel, nem kér a nemzet. A ki a blokknak ígéretet tett, tartsa meg, ha akarja. Ő azonban nem tett ígéretet csak választójogot fogja támogatni.

Ugron Gábor: De jó volt ugy-e, mikor Apponyi támogatta.

Meskó Zoltán: Engem a kerületem támogatott.

Majd az árdragítokról beszélt, a felháborító üzérkedésről és annak a véleményének ad kifejezést, hogy fel kellene az árdragítókat akasztani. Ő legalább szívesen vállalná ezt a kormányhatósági megbízást. Szerinte ügyvédképviselő nem védheti az árdragítókat, csak itélkezhetik felettük. (Helyeslés.) Javaslattal nyújt be, hogy az összeférhetlenségi állandó bizottság Ivánka Imre és Hámóri László ügyében indítsa meg a vizsgálatot és tegyen jelentést a Háznak.

A bécsi kenyérinség.

Seidler miniszterelnök nyilatkozata

Seidler miniszterelnök ma este a bécsi sajtó képviselőit fogadta és az élelmezési nehézségekről a következőket mondotta: Az utóbbi napokban az osztrák kormány megbízásából Paul közlelmezési miniszter közlelmezési ügyekben tárgyalásokat folytatott a német kormányval. Az osztrák kormány fázadásaival azzal az eredménnyel jártak, hogy a német kormány késznek nyilatkozott előlegképen Ausztriának meghatározott mennyiségű gabonát rendelkezésre bocsátani Németországból.

Németország segítségével Ausztria — habár csak szűkös — ellátása lehetővé vált. Mindazonáltal a közel jövőben a kenyéradagok leszállítását egyelőre nem lehet megszüntetni. A magyar kormány is késznek nyilatkozott arra, hogy Ausztria helyzetén élelmiszerszállítványokkal és különösen nagyobb mennyiségű korai burgonyával könnyítsen. Az ukrainai békekötés azt a jogos reményt keltette, hogy Ausztria gabonaellátása lényegesen javulni fog. Az ukrainai rendezetlen viszonyok mindazonáltal előre nem sejtett akadályokat jelentettek, úgy hogy az ukrainai gabonaszállítások a kellő méreteket nem érték el.

Ezen az alapon kötötték meg az egyezményt. Német termékekből való szállítást az egyezmény nem tartalmazott. Nagyon sajnálatos, hogy az Ukrainából és Besszarábiából való gabonaszállítások most igen csekély méretűek, Ausztriának ellátása ennek következtében igen nehéz lett, azonban osztrák részről is elismerték, hogy nem a német hatóságok hibája ennek az oka.

A helyzet könnyítése érdekében a kormány a német és magyar kormányhoz fordult és e két állam mértékadó személyiségeinek előzenyisége folytán sikerült is némi segítséget nyerni. Németországnak segítségre való újlagos készsége, nemkülönben Magyarország segítsége az ellátás rövid ideig tartó legnehezebb idejét az új aratásig enyhíteni fogja.

„Norddeutsche Allgemeine Zeitung” írja: Az osztrák sajtó egy része a bécsi kenyéradagok leszállítását annak tulajdonítja, hogy Németország kötelezte magát Ausztriának az új aratásig liszttel való ellátására, azonban szerződészerű kötelezettségét nem teljesítette. Azon tárgyalásoknál, amelyeket közvetlenül pünkösd előtt Berlinben folytattak Ausztria-Magyarország képviselőivel az ukrán gabona behozatal ügyében, Ausztria Magyarország képviselői késznek nyilatkoztak arra, hogy az egész ügyet a német hatóságoknak engedjék át, ha biztosítékot adnak arról, hogy Ausztria-Magyarország Ukrainából, Romániából vagy Besszarábiából azt a mennyiséget megkapja, amely az új aratásig szükséges.

Száz hold buza buzaszem nélkül.

Két tanár nyilatkozata.

A mezőgazdaság történetében szinte páratlanul áll az a rendkívüli eset, amely a kolozsvári vetőmagvizsgáló állomás és Páter Béla dr. a kolozsvári gazdasági akadémia igazgatója, véleményező fóruma elé került. Az eset szomorúan összefügg az elmúlt hetek veszélyes és mostoha időjárásával és nemcsak a mezőgazdasági körök, hanem a laikus közönség érdeklődésére is számíthat.

Betegh Imréné nagybirtokosné Felőről (Szolnok-Dobokamegye) három buzamintát vitt be a kolozsvári földművelésügyi kirendeltséghez. Mindegyik minta az általa már három éve termelt Székács féle nemesített buza. Bevitte pedig Kolozsvárra azért, mert az ő vizsgálata szerint körülbelül 100 holdon a buzakalászkok természetlenek maradtak s így attól félt, hogy szemtermés belőlük egyáltalán nem lesz.

A beküldött buza gyönyörű szép növény, eleven zöld színű, sásos felületű. A kirendeltségnél megállapítást nyert, hogy a kalászkokban szemtermés alig van. Miután azonban a kirendeltségnek mikroszkopiai vizsgálatra megfelelő berendezése nincs, a mintákat átküldték a vetőmagvizsgáló állomás vezetőjéhez Schmidt Oszkárhoz és Páter Béla dr.-hoz. Schmidt Oszkár már elkészült az analízissel, amelyek eredményét Betegh Imrénével már közölte. Megállapították, hogy a buza egyáltalán nem is virágozott és ha ezentul fog is virágozni, — ami valószínűtlen — buzatermés már nem várható.

Ezt a különös és eddig még elő nem fordult esetet azzal magyarázzák, hogy a száraz és hideg időjárás, de különösen a júniusi fagyok miatt a növény maga jól fejlődött ugyan, de a termőrések fejlődése visszamaradt. Az már előfordult, hogy a termés ablakos volt, mialatt a mezőgazdák azt értik, hogy a kalászon kihagyások voltak, de ehhez hasonló példára a legöregebb mezőgazdák sem emlékeznek.

Érdekes és a viszonyok fura eltolódására jellemző, hogy sem nemzetgazdasági, sem az illető tulajdonos szempontjából nem származik kár az ilyen esetből. Sőt a tulajdonos még szerencsésnek vallhatja magát, mert ha a gabona természetlen maradt, akkor zölden levágható s így jó takarmányt szolgáltat sőt értékben is többet jelent, mint a maximált buza. Természetesen a gazdáknak szem előtt kell tartani azokat a rendelkezéseket, amelyek a gabonaféléknek zöld állapotban, engedély nélkül való levágását szigorúan tiltja.

Értesítés.

Van szerencsém a t. közönség figyelmét felhívni, hogy raktáron tartom a legfinomabb

pipere cikkeket

u. m. a legfinomabb parfüm, szappanok, krémek, Yes és különböző pudereket, amelyeket a legolcsóbb áron számítottak. A t. közönség szives pártfogását kéri

Bruder Jánosné.

NAPI HIREK

— LAPUNK MAI SZÁMA — papirhiány miatt — 2 oldal.

— Folyik a hadikölesönjegyzés. A hadikölesönjegyzés a legszebben folyik és naponta örvendetes emelkedést mutat. A közönség jól tudja, hogy a hadikölesönjegyzés a leggyümölcsözőbb befektetés, így mindenki törekszik tőkétjét így kamatoztatni. A VIII.-ik hadikölesönjegyzés Makón minden körülmények között tulszárnyalja az előzőt. A polgármesteri hivatalnál a mai napon az alábbi hadikölesönjegyzések történtek: Kovács Sándor 2500, Kátóna János 500, Jáksó Pál 1000, Sándor Zsigmond 1000, Fekete István 5000, Weisz Mézes 5000, P. Nagy József 50000, Guttmann Jakab 5000, Kiss Sándor 5000, Dégi István 5000, Szabó Imre 3000, Jóó János 5000, Sommer János 1000, Kocsis János 200 koronát.

— Meghosszabbított rendelet. Ismeretes a közlélemezési miniszternek az a rendelete, mellyel a zöld hagyományok kereskedelmi célokra a földből való kiszedését tiltotta. Ez a rendelet tegnap járt le, de ma újból rendeletet intézett a közlélemezési miniszter Csanádvármegye alispánjához, melyben a zöld hagyományok tilalmáról szóló rendeletet meg nem határozott időre meghosszabbította.

— A makói vörös kereszt estélye. A makói vörös kereszt egyesület, az anya- és csecsemővédelmi egyesület javára ma szombaton és vasárnap a Hollósy Kornélia színházban jótékony célú előadást rendez. A nagy művelvezetet ígérő estre már eddigelő is igen sokan megváltották a jegyeiket, mert a nemes cél érdekében Makó város humanus gondolkozású közönsége mindenképpen meg akar felelni kötelességének.

— Baleset a vasutnál. Tegnap az esti órákban csaknem végzetes szerencsétlenség történt Makó és Apátfalva között egyik arad-csanádi vasúti őrháznál. Magyar Vince nevű 13 éves kamasz fiú az őrnék tehenét és sertésait bízta a vasut mentén, mikor egy magános mozdony haladt a pályán. A kamasz a díszbókat akarta a pályától távol tartani, miért is ő állott közel a sínhez és pedig olyan közel, hogy a mozdony elütötte, de nem került a mozdony alá. Ennek dacára az ütés illetve az esés következtében jobb lába eltört. A sérült fiút behozták Makóra és itt a megyei kórházban ápolják.

— Elhalasztott művészestély. A 46-os katonák művészestélyét nem úgy mint megirtuk e hó 29-én, hanem e hó 30-án vasárnap tartják meg a makói Hollósy Kornélia színházban. Az estély műsorát néhány nap múlva teszi közzé a rendezőség. Műsor után tánc lesz a megyeház kertjében.

Marhahus

kapható!

Roth Jenő mézárósnál Tulipán-utca 27. szám, Internátus mellett, elsőrendű hizott marhahus kapható csak ma és holnap. Egy klgr. 12 korona.

SZINHÁZ

Az árvaház leánya. Dráma 3 felvonásban. Főszerepben: Asta Nielsen. Bemutatóra kerül a Makói Uránia Mozgófényképszínházban június 22-én este 9 órakor és 23-án este 8 és fél tíz órakor. — Egy árvaház leánya, Eszter már gyermekkorában nagy hajlamot mutat a színjátszás iránt. Egy alkalommal egy jótékony célú előadáson tűnik fel tehetsége. A tehetség öntudata parancsoló erővel ébred fel benne, mikor nagy leánnyá lesz. Hogy színésznő lehessen, elhagyja orvos nevelőapját, aki a nyomorból emelte magához és mint egy iró titkárnője tartja fenn magát és végzi tanulmányait. Mint ilyen szerelemre gyullad az iró iránt. Szerelmét és tehetségét egy alkalommal amikor az iró színművének premierjén csérbenhagyja a színésznő, alkalma nyílik nagyszerűen bizonyítani. Beugrik a szerepbe s nagy sikert arat úgy a szerző darabjának, mint a maga művészetének.

REGÉNY

A patakmalom tündére.

Irta: Tölgyessy Mihály.

Minden jog fenntartva.

— A nyomorult meg akart fojtani.

— Es miért?

— Kényszeríteni akart, hogy olyasmit mondjak meg neki, amit senkinek sem szabad tudnia! Legálább most még nem! Te kiszabadtottál e nyomorult kezéből! Derék ember vagy, mert jó szíveddel viseltetel a szegények iránt.

E szókból Elemér gyöngéd figyelemzetést látva, gyorsan tárcája után nyult, hogy megajándékozza őt. De biz ezt otthon felejtette.

— E pillanatban nem adhatok semmit! mondá. De majd alkalmi-lag jör fel a kastélyba.

— Oh, oda nem megyek.

— Miért?

— Arra most még nem válaszolhatok. Egyelőre a te jó szándékdal is beérem! Fogadd érte köszönetemet és áldásomat. Nem sokára már hitvesed is lesz... úgy vigyázz rá, mint a szemed fényére, mert ellenség leselkedik rá.

— Mit tudsz erről. Hanus? Mondj el nekem mindent!

— Világért se! szabadkozott Hanus. Még most semmit se szölok. De azért még megjön ennek is az ideje! Addig is vigyázz Ilonkára, mint a szemed fényére.

Erre Hanus maga alá kapta mankóját s menni akart. Elemér is indult. De a következő percben észbe jutott valami és megállott.

— Allj meg Hanus! kiáltá fenhangan. Kérdeni akarok tőled valamit.

Elővett egy elsárgult papírost. — Ezt a menyasszonyomtól kaptam, de nem bírom kibetűzni — alighanem cigányul van írva — te talán érted ezt a nyelvet!

Hanus átvette az írást s csak egy pillantást vetett rá.

— Tudom már mi az! mondá.

— Talán imádság vagy valami varázsige?

— Egyik sem, hanem altató szer,

melylyel önmagát is el lehet altatni.

— Tán örökre? kérdé Elemér. — Örökre is, ha többet veszünk be kelleténél!

— Valóban, sokkal fontosabbnak hittem! mondá Elemér. Egyébiránt szükséghez képest azt is jó tudni. Most csak azt mondd meg, hogyan kell elkészíteni az álomitalt?

— Oh, azt nem mondom meg! Hanem ha éppen akarod, megfőzöm neked!

(Folyt. köv.)

A MAKÓI URÁNIA

MOZGÓFÉNYKÉPSZINHÁZ

Szombaton, június 22-én egy előadás: Este pont 9-ór.

Házasodjunk

vigjáték 3 felvonásban. Főszerepben a világhírű RITA CLERMONT.

Az árvaház leánya

Dráma 3 felvonásban. Főszerepben: ASTA NIELSEN.

Számozott jegyek előre váltathatók az előadás napján délelőtt 10—12-ig, délután 5 órától.

A verebesi és bánomi szőlőben szőlő-, gyümölcs- és pusztá-

földek eladó.

Értekezni lehet Iritz Miksával.

Táncitanítási felhívás!

Van szerencsém az igen tisztelt szülők és gyámok b. tudomására hozni, hogy az iskolai növendékek részére a nyári szünetidőben

tánc tanfolyamot

rendezek, amely július hó 1-én veszi kezdetét. Tanítási idő a délutáni órákban. A táncitanítás a berlini táncművészeti akadémián elfogadott legjobb módszer alapján eszközölteik és főleg szemellett tartom a testnek esztétikailag való kiképzését. Tanítom a régebbi táncok mellett a legújabb táncokat, ugymint a legújabb foxtrott, washington, boszton, vansztopp, gráciánna és egyéb új táncokat. De a legnagyobb figyelemmel vagyok a magyar táncok tanítása iránt, mint pl. magyar szőlő, sörmagyar és szép részleteket a magyar balettől.

A táncitanítást Gr. Vay-utcai saját házamnál, kizárólag e célra épült tánctermemben eszközölöm. Beiratkozni ugyanott lehet egész napon át.

Nagybecsű pártfogásukat kérve, maradok tisztelettel

Schwarz Miksa, okl. táncitanító.

Hordókat

— minden nagyságban vesz — Iritz Sámuel özv. cég.